

Društvo za opazovanje in
proučevanje ptic Slovenije
Tržaška cesta 2
SI – 1000 Ljubljana
Slovenija
T +386 1 426 58 75
F +386 1 425 11 81
dopps@dopps.si
www.ptice.si

ID za DDV: SI68956029
TRR: SI56 0201 8001 8257 011

SPOROČILO ZA JAVNOST

Za takojšnjo objavo

12. februar 2015

Pod krinko »nujnih« protipoplavnih del uničili reko Iščico

Delna privatizacija javne vodnogospodarske službe pred leti že kaže uničujoče posledice za naravo in za poplavno varnost. V sklopu protipoplavnega akcijskega načrta je Hidrotehnik prejšnji mesec v celoti uničil obrečno mehkolesno loko na spodnjih 5 kilometrih toka reke Iščice na Ljubljanskem barju.

Po več velikih poplavah lani je novembra Vlada RS na vrat na nos sprejela »Akcijski načrt interventnih aktivnosti zaradi poplav«. Vlado je treba pohvaliti za hiter odziv, ne pa tudi za kvaliteto dokumenta. Ker je pred dobrim desetletjem Slovenija privatizirala pomemben del javne vodnogospodarske službe, je pri strokovnih odločitvah zdaj v preveliki meri odvisna od interesov privatnih vodarskih podjetij.

Tako se je v nujnem akcijskem načrtu znašla vrsta dragih projektov, ki za poplavno varnost nimajo nikakršnega pomena. Med njimi je bila tudi 100.000 EUR »vredna« sanitarna sečnja obrežnega vrbovja ob reki Iščici na Ljubljanskem barju. Tu je treba poudariti, da je Iščica ena od redkih skoraj v celoti ohranjenih naravnih rek v državi, varovana z režimom krajinskega parka in območja Natura 2000.

Sporna dela na Iščici je vodnogospodarsko podjetje Hidrotehnik d.d. izvedlo v januarju 2015. V celoti so posekali vse obrežne gozdiče in mejice, med njimi številne stoletne vrbe. Pustili so le po eno drevo na vsakih 20 do 30 m. Uničenje je bilo izvedeno na spodnjih 5 km toka reke Iščice od izliva v Ljubljanico gorvodno. S tem je bil uničen dragocen življenjski prostor. Narava bo potrebovala stoletje, da bo v celoti zacelila zadane rane.

Namen pregrešno drage sečnje stoletnih vrb in obrežnih mejic naj bi bil »Izboljšanje prevodnosti in zmanjšanje poplavnosti«, kar je popolni nesmisel. Ljubljansko barje je naravni zadrževalnik visokih voda, ki varuje Ljubljano pred povodnjimi. Ob visokih vodah na Barje priteče tudi več kot 700 m³ vode na sekundo, Ljubljanica pa jo lahko odvede z Barja manj kot 300 m³/s. Če bi z vodnogospodarskimi deli uspeli pomembno povečati odtok vode z Barja (npr za 100 m³/s), bi s tem povzročili petstoletne poplave v vzhodnem delu Ljubljane, potopili Papirnico Vevče in naselja še naprej dolvodno. Na Barju pa bi kljub temu vode ne bilo bistveno manj.

Damijan Denac, direktor DOPPS: *»Videti je, da je tu nekdo zlorabil stisko ljudi, ki so jih prizadele poplave. Namesto da bi se ukvarjali z reševanjem poplavne ogroženosti, so podjetneži med interventna dela vključili projekte, ki v normalnih razmerah ne bi prestali resne strokovne presoje.«*

Ker so se akterji pri uničevanju Iščice sklicevali na nujnost posega – grozila naj bi namreč neposredna nevarnost za življenja in premoženje ljudi (!) – so se Iščice lotili brez slehernih dovoljenj, ki so sicer predpisana za poseganje v zavarovana območja narave in v območja Natura 2000.

Nezakoniti poseg je DOPPS dne 19.1.2015 prijavil okoljski inšpekciji, ki je nemudoma ukrepala. Uničujoča dela so bila še isti dan ustavljena, a škoda je bila na večjem delu Iščice že storjena.

Še isti dan (19.1.2015) je DOPPS od ARSO zahteval dokumente in dovoljenja, na osnovi katerih se je poseg izvršil. Do danes ARSO na zahtevo še ni odgovorila.

Pri uničenju Iščice so bili prekršeni številni nacionalni in evropski predpisi. Od vodne in habitatne direktive, do Zakona o ohranjanju narave. Obstaja tudi sum kaznivega dejanja uničenja zavarovanega območja. V prihodnjih tednih bomo na DOPPSu podrobno preučili primer in pretehtali možnosti, da se proti odgovornim osebam sprožili ustrezne kazenske postopke in postopke za ugotovitev okoljske škode.

Sporna dela na Iščici je izvedlo isto podjetje (Hidrotehnik) in v okviru istega protipoplavnega akcijskega načrta, kot nedavno uničenje pomembnega drstišča soške postrvi na reki Soči. Takrat je svetovna naravovarstvena organizacija WWF o uničenju drstišča obvestila Evropsko komisijo.

Irena Kavčič, predstavnica alpskega programa WWF: »Tudi v primeru Soče je bila kršena evropska in nacionalna zakonodaja. Na to smo opozorili v protestnem pismu, ki smo ga skupaj z ostalimi nevladnimi organizacijami poslali na okoljsko ministrstvo. Zahtevali smo takojšnjo zaustavitev del in ponovno revizijo ukrepov ob sodelovanju strokovnjakov s področja varstva narave in ribištva, vendar odgovora nismo prejeli«.

Za okoljsko ministrico pa ostajajo naslednja neodgovorjena vprašanja:

- katere osebe so predlagale, da se uničevanje Iščice financira iz interventnih protipoplavnih sredstev
- ali bo ministrstvo izvajalcu uničujočega posega izplačalo načrtovanih 100.000 EUR protipoplavnega denarja kljub temu, da je bil poseg izveden nezakonito in da pomeni nenamensko trošenje protipoplavnega denarja;
- ali se ministrici ne zdi, da rečno nadzorništvo in projektiranje protipoplavnih ukrepov ne moreta biti prepuščena privatni podjetniški pobudi, in
- ali ministrica razmišlja, da bi ju vrnili pod okrilje javne vodarske službe.
- ali se ministrici ne zdi smiselno, da bi sporni akcijski načrt zdaj končno dali preveriti neodvisnemu strokovnjaku za poplavno varnost

Konec sporočila

Za več informacij pokličite:

- **Tomaž Jančar**, varstveni ornitolog DOPPS in član sveta Krajinskega parka Ljubljansko barje (041 750 275)

Slikovni material:

- Prilagamo nekaj fotografij s terena, na voljo pa je še več drugih